

Indicații

Acorduri bilaterale transnaționale între CNCE Italian și fondurile sectoriale active din alte state UE

Autori: Feliciano Iudicone (FGB), Giacomo Virgilio (CNCE)

Decembrie 2020

Riscurile sau provocările abordate de acest acord

Încă de la începutul anilor 2000, numărul companiilor străine care au obținut contracte de construcție publice sau private în Italia a fost în creștere. Cele mai afectate zone sunt cele din Nord-Vest, care se confruntă cu o afluență de companii franceze și spaniole și cele din Nord-Est, unde sunt active companii din Austria, Germania și Europa de Est.

În același timp, companiile italiene și-au desfășurat din ce în ce mai mult activitatea în statele învecinate, în special Germania și Franța.

Aceste tendințe au determinat o majorare a mobilității lucrătorilor, în special prin detașare, cu consecințe semnificative în administrarea remunerației și statelor de plată, care pot fi împovărătoare în special pentru IMM-uri.

De fapt, Italia și statele învecinate precum Austria, Germania și Franța au dezvoltat un sistem de intermediere a salariilor lucrătorilor din construcții prin intermediul fondurilor sectoriale, gândite pentru a garanta stabilitatea venitului în ciuda contractelor temporare din acest sector sau întreruperii neașteptate a lucrărilor ca urmare a condițiilor meteorologice potrivnice.

Conform diferențelor în cadrul organizării lor teritoriale, modelului de proprietate și beneficiilor, aceste fonduri sectoriale gestionează aproximativ 30% din salariile brute ale lucrătorilor prin contribuțiile plătite de angajator la fond care, la rândul său, acordă lucrătorilor dreptul la o serie de beneficii (ex. indemnizație de concediu, indemnizație pentru condiții meteorologice potrivnice, indemnizație de vechime, acces la instruirea vocațională...).

Aceasta înseamnă că, atunci când un lucrător este trimis în străinătate, angajatorul va informa fondul competent din statul de origine și gazdă pentru a suspenda plata în statul de origine și contribui în statul gazdă.

În schimb, lucrătorii vor obține dreptul la beneficiile oferite de fondurile sectoriale străine, pe care le pot pretinde la întoarcere, după ce se încheie detașarea.

Pentru a simplifica regulile cu protejarea drepturilor lucrătorilor, începând cu 2008, fondurile sectoriale din Italia (CNCE)¹, Germania (ULAK), Franța (UCF) și Austria (BUAK) au semnat acorduri pentru a stabili un proces similar cu regulile care se aplică în domeniul coordonării asigurării sociale, și anume permiterea transmiterii angajamentelor pentru a rămâne atașate fondurilor statului de origine în cazul detașării.

---

¹ CNCE și UCF sunt de fapt organe de coordonare și supervizare la nivel național ale fondurilor sectoriale stabilite la nivel local în Italia și respectiv Franța.

Obiective

Contractele au următoarele obiective:

- a) să prevină detașarea lucrătorilor ca motor de dumping social;
- b) să protejeze lucrătorii din construcții asigurând continuitatea înscrierii în fondurile sectoriale, accesul la beneficiile conexe și o plată generală comparabilă cu remunerația aplicabilă în statul gazdă;
- c) să ușureze situația companiilor din construcții în prestarea serviciilor lor în străinătate;
- d) să distribuie informațiile între partenerii sociali și fondurile sectoriale din statele respective cu privire la termenii și condițiile de angajare din diferite state, în special cu privire la structura remunerației și rolul fondurilor sectoriale;
- e) să abordeze problema muncii nedeclarate și să supervizeze aplicarea corectă a dispozițiilor negocierii colective.

‘Plan de activitate’ pentru adoptarea acordului din punctul de vedere al părților interesate

Lucrători:	În absența acordurilor, contribuțiile lucrătorilor detașați vor fi distribuite între diferite fonduri, riscând să piardă elemente din salariu în statul gazdă sau să își piardă continuitatea necesară pentru majorarea drepturilor în statul de origine (ex. indemnizația de vechime acordată de fondurile sectoriale italiene).
Companii:	Acordurile previn riscurile de dublă plată, reducând sarcina administrativă pentru angajații care interacționează doar cu fondul lor din statul de origine și în propria lor limbă.
Sindicate:	Dată fiind similaritatea costurilor de muncă generale dintre statele implicate, sindicatele beneficiază de un instrument care stimulează respectarea acordurilor colective de către companiile din construcții.
Organizațiile angajatorilor:	Organizațiile angajatorilor beneficiază de un instrument care simplifică cerințele administrative în cazul detașării pentru companiile lor, asigură posibilitatea companiilor de a rectifica posibilele erori și asigură un cadru activităților la nivel internațional. Încă o dată, similaritatea la nivel de remunerație în statele acoperite constituie o condiție cheie pentru simplificarea în vederea asigurării unei concurențe loiale.
Fonduri sectoriale:	Fondurile beneficiază de un instrument facil de garantare a afilierii continue și plată de către companii, oferind un serviciu apreciat de afiliații lor.
Instituții publice:	Instituțiile publice (în special instituțiile de asigurări sociale) beneficiază de un nivel mai ridicat de certitudine cu privire la regularitatea angajamentelor, în special atunci când se aplică în paralel acorduri pentru a distribui informații cu fondurile sectoriale. În acest sens, se constată, comparativ cu formularul A1, mai mult decât afilierea din statul de origine, că fondurile certifică de asemenea regularitatea plății contribuțiilor înainte și în timpul perioadei de detașare, o condiție nesolicitată însă aparținând procedurilor de certificare a corectei afilierii a lucrătorilor detașați la instituția de asigurări sociale din statul de origine conform Articolului 12 din Regulamentul CE883/2004.

Caracteristici principale

Contractul permite companiei de origine să contribuie mai degrabă la fondul său sectorial decât la cel din statele gazdă pentru lucrătorii detașați.

În acest sens, compania trebuie să întocmească o declarație, disponibilă pe paginile de internet ale ambelor instituții naționale în limbile proprii, incluzând: numărul de înregistrare sau codul de identificare, locul detașării, tipul de activitate, numele clientului, data de începere și încheiere a detașării și lucrătorii detașați.

Pentru acordarea scutirii, compania își va respecta obligațiile de contribuție la fondul sectorial din statul de origine și o va face și în perioada detașării.

În special, luând exemplul acordului CNCE-ULAK, textul este structurat după cum urmează:

- Premisele prevăd obiectivul de a stabili procedurile cu privire la scutirea de la plata contribuțiilor față de fondul sectorial din statul gazdă în caz de detașare;
- Secțiunea 2(1) prezintă pe scurt legislația germană cu privire la detașarea la data acordului, inclusiv aplicarea acordurilor colective ce acoperă sectorul construcțiilor, în special pentru salariile minime și impozitul de 14,70% aplicat salariului brut pentru a finanța indemnizația de concediu prin ULAK. Această secțiune indică de asemenea prezența obligațiilor prevăzute în declarație în cazul detașării la ULAK și la agenția fiscală.
- Secțiunea 2(2) prezintă impozitele pe salariu în Germania aplicate angajatorului cu titlu de contribuții la fondurile sectoriale sau remunerarea concediilor și alte bonusuri legale sau stabilite colectiv aplicabile în sectorul construcțiilor (a se vedea tabelul de mai jos);
- Secțiunea 3(1) prezintă pe scurt legislația italiană cu privire la detașarea la data acordului, inclusiv aplicarea aceleiași legi și a dispozițiilor negocierii colective aplicabile lucrătorilor din teritoriul în care au fost detașați, condiția de afiliere a lucrătorilor detașați din construcții la fondul sectorial italian și alte obligații cu privire la certificarea conformității cu plata contribuțiilor la asigurările sociale;
- Secțiunea 3(2) prezintă impozitele pe salariu în Italia aplicate angajatorului cu titlu de contribuții la fondurile sectoriale sau remunerarea concediilor și alte bonusuri legale sau stabilite colectiv aplicabile în sectorul construcțiilor (a se vedea tabelul de mai jos);
- Secțiunea (4) exonerează companiile din statul de origine de la plata impozitelor mai sus menționate în statul gazdă, cu condiția să continue să plătească impozitele echivalente în statul de origine;
- Secțiunea 5 prevede definițiile, iar secțiunea 6 prevede că CNCE este organizația italiană responsabilă de implementarea distribuirii informațiilor implicate de acord, în ciuda faptului că informarea și plățile aferente se produc în Italia prin fondurile sectoriale stabilite la nivel local (ex. *Casse Edili*);
- Secțiunea 7 prezintă procesul de scutire după cum urmează:
  1. Compania din statul de origine mandatează propriul fond sectorial din statul de origine să depună declarația cu privire la detașare în numele său;
  2. Fondul sectorial verifică dacă se respectă de către compania de origine plata taxelor, primește o declarație de atestare a intenției sale de a plăti impozitele pentru lucrătorii detașați în statul de origine și transmite datele fondului sectorial din statul gazdă împreună cu o listă a lucrătorilor detașați;

3. Fondul sectorial din statul gazdă scutește companiile de origine de la plata contribuțiilor, în timp ce fondul sectorial din statul de origine se obligă să monitorizeze plata contribuțiilor în statul de origine, să sancționeze orice nereguli și să informeze fondul sectorial din statul de origine la nevoie;
  4. Dacă fondul sectorial din statul gazdă identifică lucrători detașați nedeclarați, fondul sectorial din statul de origine va verifica dacă sunt/vor fi afiliați în statul de origine. Atâta timp cât angajatorul nu poate demonstra că respectivele condiții de scutire sunt îndeplinite, fondul sectorial din statul gazdă poate impune plata contribuțiilor și activa procedurile de aplicare;
  5. Dispozițiile finale prevăd: obligația de a declara modificările ce afectează detașarea, afilierea la fondurile sectoriale din statul gazdă ca regulă în absența unei cereri de scutire adresate de angajator, angajamentul părților de a implementa verificări și asigura o transmitere largă și reciprocă a datelor, angajamentul părților de a realiza în comun modele de declarații și de a suporta costurile administrative ce le revin;
- Secțiunea 8 confirmă valoarea de egalitate a versiunilor în limba italiană și germană ale acordului și solicită modificarea în scris
  - Secțiunea 9 prevede o durată de doi ani a experimentului și o prelungire tacită anuală. Fiecare parte poate decide să suspende acordul prin transmiterea unei notificări cu cel puțin șase luni înainte de data expirării. Acordul încetează de asemenea în cazul abrogării contribuțiilor la fondurile sectoriale într-unul din state.

Tabelul 1. Comparația costurilor conform Secțiunii 2(2) și 3(2) din acordul CNCE-ULAK

Impozite pe salariul brut -Germania- Secțiunea 2(2)	Procent din salariul brut	Impozite pe salariul brut – Italia - Secțiunea 3(2)	Procent din salariul brut
<i>Indemnizație de concediu</i>	14.70%	<i>Indemnizație de concediu</i>	8.5%
<i>Indemnizație instruire vocațională</i>	2.50%	<i>Al 13-lea salariu</i>	10%
<i>Pensie suplimentară</i>	2.60%	<i>Nivel minim de contribuții pentru indemnizația de vechime, instruirea vocațională și pentru prevenirea accidentelor laborale (diferă în funcție de fondul local):</i>	6.5%
<i>Indemnizație pentru condiții meteorologice precare</i>	2%		
Total intermediat de ULAK	21.80%	Total intermediat de Casse edili	25%
<i>Al 13-lea salariu (plătit direct lucrătorului)</i>	7.18%		
		<i>Suma maximă a indemnizației de concediu de odihnă, acoperind concediile suplimentare (plătit direct lucrătorului)</i>	4.95%
Total	28.98%	Total	29.95%

Procesul de adoptare și rolul diferitelor părți sociale implicate

Condiții necesare pentru acorduri de aplicat când: (i) recunoașterea contribuțiilor la fondurile sectoriale și a altor taxe ca parte din ratele minime la care lucrătorii detașați au dreptul; (ii) recunoașterea caracteristicilor similare ale contribuțiilor și taxelor din statele acoperite.

În special, pentru Italia, mai multe instrucțiuni eliberate de Ministerul Muncii scot în evidență obligația companiilor care operează în sectorul construcțiilor de a contribui la fondurile sectoriale, o obligație care se aplică în conformitate cu transpunerea națională a Directivei detașării lucrătorilor și angajamentului străin, dacă nu se aplică prevederi similare în statul de origine.

Acest principiu a fost clarificat în special cu opinia 24/2007 din 23 septembrie 2007 și ulterior cu memorandumul de înțelegere semnat pe 9 aprilie 2013 de Ministerul Muncii și partenerilor sociali.

Memorandumul confirmă obligația companiilor străine care execută lucrări de construcție în Italia de a-și înregistra lucrătorii la fondul sectorial și de a contribui la acesta din urmă cu recunoașterea autorității CNCE de a semna contracte cu fondurile sectoriale străine care scutesc companiile de la o astfel de obligație: (i) scutirea este reciprocă și (ii) lucrătorii beneficiază de protecție similară în statul de origine. Este interesant de observat că memorandumul a prevăzut de asemenea că se vor depune la CNCE de către companiile de origine documente ce atestă plata regulată a contribuțiilor la asigurările sociale în statul de origine, o măsură echivalentă cu certificarea plății regulate a contribuțiilor la asigurările sociale solicitate companiilor cu sediul în Italia pentru a desfășura activități în construcții. Pentru a ușura activitățile de monitorizare, se prezintă și un proces de distribuire a informațiilor între CNCE și filialele locale ale Ministerului Muncii.

Acordurile semnate de CNCE acordă așadar o atenție deosebită distribuirii contribuțiilor la fondurile sectoriale și altor impozite pe salariile brute în statele asigurate.

Dat fiind că detașarea se confruntă cu legislația din două state simultan, această comparație s-a implementat grupat, conducând la un set de acorduri transnaționale bilaterale.

Prima comparație s-a făcut între CNCE și ULAK, atestând exercițiile similare ce implică alte perechi ale fondurilor sectoriale și pentru semnarea acordurilor conexe (în cele din urmă acoperind Italia și San Marino). Colaborarea a fost de asemenea facilitată prin intermediul partenerilor social europeni din sectorul construcțiilor.

Aspecte legale la nivelul UE și național prin care se uniformizează sau se limitează acordul

Baza legală a acordurilor sunt actele naționale ce transpuns Directiva detașării lucrătorilor, în special cu privire la dreptul lucrătorilor detașați de a beneficia de remunerație și concediu de odihnă minim plătit conform legii sau dispozițiilor contractului colectiv aplicabil în statul gazdă.

Așa cum se explică în secțiunea „proces”, în Italia, legitimitatea acordurilor este confirmată și prin instrucțiunile relevante emise de Ministerul Muncii și, în cele din urmă, printr-un memorandum de înțelegere semnat de Ministerul Muncii și partenerii sociali.

Documentele au la bază atât actele italiene care transpun Directiva detașării lucrătorilor cât și legislația relevantă și jurisprudența ce confirmă aplicabilitatea obligației de a plăti contribuții fondurilor sectoriale pentru toate companiile care desfășoară activități de construcții.

După confirmarea obligației de a înregistra și contribui la fondurile sectoriale italiene ca regulă în cazul detașării, Ministerul Muncii face referire la jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la libertatea prestării serviciilor pentru a scoate în evidență faptul că trebuie evitate cerințele administrative pentru prestarea serviciilor mai puțin atractive (Ministerul în special sentințele în dosarele C-55/94 și C-60/03)².

În baza acestor considerente, scutirile de la afilierea la fondul sectorial al statului gazdă sunt considerate legitime când lucrătorii se bucură de un nivel similar de protecție în statul de origine. Acordurile între fondurile sectoriale par un instrument corespunzător pentru a identifica aceste situații pentru că garantează înțelegerea reciprocă a similitudinii protecției transfrontaliere, reducând riscurile de conflicte de lege. În timp ce asigură o continuitate

---

² A se vedea opinia mai sus menționată 24/2007.

a contribuțiilor la fondurile din statul de origine, acordurile mențin toate elementele salariale considerate obligatorii la nivel național.

Acțiuni implementate pentru a aborda restricțiile

Semnatarii mențin o relație constantă pentru a verifica companiile și declarațiile. Acest dialog de colaborare permite soluționarea neregulilor.

Rezultatele acordului

Există aproximativ 1.000 de companii care detașează lucrători anual din Italia (fiecare detașând cel puțin 2-3 lucrători), iar CNCE poate certifica că sunt la zi cu plățile datorate, atât înainte cât și în perioada de detașare.

Numărul companiilor care apelează la scutire pare să fie în creștere.

DESPRE

Obiectivele proiectului ISA sunt promovarea și consolidarea cooperării transnaționale între autoritățile și părțile interesate implicate în detașarea lucrătorilor din sectorul construcțiilor, prin promovarea stabilirii unor acorduri privind schimbul de informații menite să monitorizeze și să faciliteze detașarea lucrătorilor.

Proiectul se va baza pe practicile existente între fondurile sectoriale din Italia, Germania, Austria și Franța, unde fondurile sectoriale, susținute de guverne, au negociat și au încheiat cu succes acorduri care simplifică procedurile necesare pentru detașarea lucrătorilor în străinătate, asigurându-se în același timp că angajatorii care detașează lucrători în străinătate respectă plata elementelor salariale datorate (precum concediul plătit) și permițând cu ușurință verificarea informațiilor relevante în țara care inițiază detașarea, dacă este necesar.

www.isaproject.eu

Proiectul este desfășurat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene.
Opiniile exprimate în prezentă reflectă doar viziunea autorilor.

Comisia Europeană nu este responsabilă de utilizarea informațiilor cuprinse în acest document.